

S Ø N D A G

LIKT OG ULIKT: Abid Raja (35) og Nadja Ansar (31) valgte kjærligheten. Men selv om de ga hverandre ja på tvers av kaste og familieønsker, gjorde de som cirka 96,5 prosent av folk med pakistansk bakgrunn i Norge, nemlig å velge en partner med lik landsbakgrunn.

KAUTOKEINO (VG) Vi er blitt et multikulturelt samfunn, men fortsatt velger de aller fleste partner og ektefelle fra samme bakgrunn og kultur som seg selv.

Kun fire prosent av menn med pakistansk bakgrunn bosatt i Norge gifter seg med en person med en annen etnisk bakgrunn. Men de er ikke alene. Også norske samer vedgår at de foretrekker en partner fra sin egen krets.

– Det er mye enklere å velge noen som har den samme kulturbakgrunnen som en selv, sier Laila Susanne Vars, visepresident i Sametinget til VG.

JAKT OG FISKE: Sammen med Roy Arild Rasmussen fra Karasjok har Vars en tre år gammel datter. Som Vars kommer han fra en samisk familie som har drevet kombinasjonsnæring. Det er det flere grunner til at Vars ønsker en samisk partner.

– Det er opp til oss å videreføre språk og tradisjoner. Slike valg trenger ikke norsk ungdom å forholde seg til. Vi har mye tradisjonell kunnskap overført fra våre besteforeldre, som for eksempel om hvordan drive gamfiske under isen. For noen som kommer utenfra kan det se ubetydelig ut, men for oss er dette viktig. Jeg kan dyrke disse kulturelle sær egenhetene med min samboer og vår datter, forklarer Laila Susanne Vars.

» **En skilsmisse involverer mange flere, så kanskje er terskelen høyere.**

Laila Susanne Vars

Vars mener den samiske kulturen er mer kollektivistisk orientert enn den norske. Dermed er familien med i de unges bevissthet når de skal finne partner.

– Storfamilien har mye å si og det er viktig at partneren kan gli inn i denne. Når en gifter seg er det to store slekter som føres sammen. På en måte gifter en seg med hele slekta, sier Vars.

Det kan kreve mer enn varme følelser når slekta skal ha sitt å si: – Det er ikke ukjent med fornuftsekteskap i samiske samfunn. Det er gjevvest å gifte seg med en god familie som en vet hva står for. På denne måten er den samiske kulturen kanskje ikke så ulik den pakistanske, mener Vars.

KULTUR: Familievemntoret i Karasjok bekrefter at samer er var-somme med å gifte seg ut av gruppen.

– Vi samer har levd med flere kulturer i 150 år og vi har mange måter å uttrykke dette på. Når noen skal gifte seg med en som har en annen bakgrunn vil vi spørre oss: Vil denne personen lære seg ferdighetene som er nødvendig? Vil de kunne trives med det? sier Eilif Nordvang, leder for familievemntoret i Karasjok.

– Når du gifter deg med en reindriftssame må du også lære deg denne kulturen. Også reindriftssamer som gifter seg til sjøsamske områder må lære seg en annen kultur, en annen samisk kultur.

DIN FOR ALLTID? Skilsmisseraten i ekteskap

der partene har ulik landsbakgrunn er opptil dobbelt så høy som i ekteskap der ektefellene har lik etnisk eller kulturell bakgrunn, viser tall fra SSB. I samiske bygder er det ikke så vanlig å skille seg, mener Laila Susanne Vars.

– Jeg kjenner nesten ingen herfra som har skilt seg.

– En skilsmisse involverer mange flere, så kanskje er terskelen høyere, tror Vars.

SLIPP KJÆRLIGHETEN

FRI: Advokaten og Venstrepolitiker Abid Raja (35) mener kjærligheten er grenseløs, men selv er han gift med psykolog Nadja Ansar (31), som også er

oppvokst i Norge med pakistanske foreldre.

– Vi kommer fra to kaster og min familie i Pakistan ville ikke at vi skulle gifte oss, sier Abid Raja til VG.

– Men utover det har vi ganske lik bakgrunn. Vi har en felles nøkkel i forhold til kultur og språk, vi er oppvokst i Norge, vi vet hva det vil si å være vestlig og vi vet hva det vil si å være minoritet, Abid Raja.

De to mener altfor mange gifter seg innenfor egen krets. – Mange med pakistansk bakgrunn gifter seg for å komme familien i møte. Det er følgen av å leve i et samfunn hvor en er kol-

lektivistisk orientert enn hva nordmenn er, sier Nadja Ansar til VG.

STABILE: Ifølge SSB er ekteskap mellom pakistanere i Norge også mer stabile enn ekteskap der ektefellene er norske. For ekteskap av seks års varighet er det tre ganger så mange skilsmisser i ekteskap der ektefellene er norske enn i ekteskap der partene har

Fornuft foran

* FAMILIE

Derfor velger vi oftest partner fra egen bakgrunn

FAKTA

■ Det ble inngått 24 800 ekteskap i Norge i fjor, omtrent det samme som året før. I 2008 var det 2 023 kvinner med norsk statsborgerskap som giftet seg med en mann med utenlandsk statsborgerskap, og 4 126 menn med norsk statsborgerskap giftet seg med en kvinne med utenlandsk statsborgerskap.

■ 508 000 personer bosatt i Norge har innvandret selv eller er født i Norge av innvandrerforeldre. Folk innvandret fra Pakistan eller med pakistanske foreldre er den nest største gruppen og utgjør 30 161 personer.

■ Det finnes ingen klare tall på hvor mange samer som finnes, men sametingene i Sverige, Finland og Norge anslår at det kan finnes mellom 50 000 til 100 000 samer fordelt på de tre landene i tillegg til Russland.

■ Ekteskap der begge ektefellene har bakgrunn fra samme land er generelt sett mer stabile enn ekteskap der ektefellene kommer fra forskjellige land, men det er forskjeller i forhold til hvilket land ektefellene kommer fra. Ekteskap mellom utenlandsk mann og norsk kvinne har tre ganger så høy skilsmisserate som ekteskap der begge er norske. Norsk mann med utenlandsk kvinne har, avhengig av ekteskapets lengde, cirka et prosentpoeng høyere skilsmisserate enn par der begge parter er norske.

■ Ekteskap mellom to personer med pakistansk bakgrunn er mer stabile enn ekteskap mellom to norske personer. For ekteskap med varighet på seks år er skilsmisseraten blant pakistanere bare en tredjedel av hva som er tilfellet der ektefellene er norske.
Kilder: SSB, Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet

LIKE BARN: Det er ikke bare fordi det er fornuftig at jeg har en samisk mann. Jeg er forelsket også! sier Laila Susanne Vars, visepresident på Sametinget. Roy Arild Rasmussen (29) og Laila Susanne Vars (34) deler mange interesser.

følelser

pakistansk bakgrunn. Ansar og Raja mener dette vil endre seg.
– En del pakistanske par holder sammen fordi det er tabu å skille seg. I mange ekteskap er ingen krangel stor nok til å bryte ut, sier Ansar og Raja.

De to mener at en ikke nødvendigvis blir så mye lykkeligere av å velge en partner med lik bakgrunn.
– Vi burde gifte oss mye mer

med folk fra annen bakgrunn. Kjærligheten skal ikke holdes i lenker, sier Abid Raja.

– I møte med andre mennesker vil vi oppdage hvor mange universelle verdier vi mennesker har, sier Nadja Ansar.

Tekst INGA RAGNHILD HOLST
Foto: LINE MØLLER
og JOHAN MATHIS GAUP

Bryllups- tradisjon i Pakistan

Når en gutt vil gifte seg drar han på «soaknu», frierferd. Han ber om jentas hånd etter spesielle ritualer. Jenta får en brudekiste med smykker og andre fine gjenstander. Etter at de to familiene har kommet til enighet drar følget til presten som begjærer lysning til ekteskap. I bryllupet inviteres slekt og venner og det er vanlig å ha opptil tusen gjester. Gjestene gir flotte presanger og paret kan praktisk talt få innredningen til et helt hus i presang. I Karasjok er det fortsatt vanlig med brudemarsj, der ugifte par følger brudeparet til kirken. Bryllupsfesten varer ofte i to til tre dager.

Samisk bryllupsstradisjon

De fleste ekteskap i Pakistan arrangeres. Det tas hensyn til familiebakgrunn, status, kaste og utdannelse. Brudgommens familie ber om brudens hånd. Det er mange riter og festligheter fra forlovelsen og frem til bryllupet, blant annet inviterer bruden sine venninner til pynting. På bryllupsdagen er bruden pyntet i rødt, lilla eller rosa drakt og har dessuten mange gullsmykker.

Det inviteres flere hundre gjester. Det betales medgift og bruden flytter til mannens familie.